

Speciale Studie 15

Uitgebreidere studies

VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Is het sterven gewin?

Door Otis Q. Sellers, Bijbelleraar
en Herbert H. Baudistel, medewerker

Voorwoord

In deze brochure hoop ik antwoord te geven op twee vragen die mij vaker worden gesteld dan welke andere ook over de aard en het lot van de mens. Deze vragen zijn:

1. Wat bedoelde Paulus, welke gedachte wilde hij ons overbrengen, wat wilde hij ons duidelijk maken toen hij zei: “Want het leven is mij Christus en het sterven gewin.”?¹
2. Wat bedoelde Paulus, welke gedachte wilde hij ons overbrengen, wat wilde hij ons duidelijk maken toen hij sprak over “ik verlang heen te gaan en met Christus te zijn”?

Mijn lezers zullen het ermee eens zijn dat de antwoorden op sommige vragen over de Bijbel eenvoudig, direct en met weinig woorden kunnen worden gegeven. De antwoorden op andere vragen kunnen complex zijn en kunnen daarom niet op een eenvoudige manier of met weinig woorden worden gegeven. Het is pure dwaasheid om op elke vraag een eenvoudig antwoord te verwachten. Als de vraag niet eenvoudig is, kan er ook geen eenvoudig antwoord worden gegeven. We moeten niet zijn zoals het kleine meisje dat een kleine olifant wilde hebben die in het hok van haar onlangs overleden hond kon wonen. Olifanten zijn nu eenmaal niet zo klein. Ook Gods waarheid past niet altijd in ons verstand. Ons verstand moet misschien worden vergroot om de waarheid te kunnen ontvangen.

Wat betreft de eerste vraag hierboven, zou ik die eenvoudig, direct en in weinig woorden kunnen beantwoorden (en dat doe ik ook) door te zeggen dat uit de context blijkt dat Paulus ons met zijn uitspraak wilde doen inzien dat voor hem te leven Christus' gewin zou zijn, en voor hem te sterven Christus' gewin zou zijn, en met gewin bedoelde hij de verheerlijking van Christus.

Wat betreft de tweede vraag, zou ik die op dezelfde manier kunnen beantwoorden door te zeggen dat een van de unieke voorrechten die God aan Paulus gaf, het recht was om op elk moment te kiezen om deze aarde te verlaten, op te stijgen naar waar Christus was en voor altijd bij Hem te zijn.

Dit zouden eenvoudige en directe antwoorden zijn, in enkele woorden samengevat (en zijn dat ook). Maar elke keer als ik ze heb gegeven, merk ik dat eenvoudige antwoorden in enkele woorden niet zijn wat mijn vragenstellers willen. Ze willen volledige uitleg met alle details. Ze willen weten waarom ik deze dingen geloof en hoe ik tot deze conclusies kom.

Om ervoor te zorgen dat iedereen die deze brochure leest, weet waarom ik deze dingen geloof en hoe ik tot deze conclusies ben gekomen, worden hierin alle details gegeven die relevant lijken.

Als mijn conclusies betreffende dit gedeelte van de Schrift de waarheid zijn (en ik geloof dat ze dat zijn), mag niemand verwachten dat hij de waarheid kan doorgronden voor alleen de prijs van deze brochure en de tijd die nodig is om het te lezen. De waarheid is niet zo goedkoop. Laat niemand nalaten om de tijd, aandacht en gebeden te geven die nodig zijn om tot een volledig en nauwkeurig begrip van enig deel van Gods Woord te komen. Alleen door dat te doen kan men beoordelen of deze woorden in overeenstemming zijn met het woord der waarheid.

Is het sterven gewin?

Sommige lezers die de titel van deze brochure zien, zullen misschien zeggen: “Waarom zou je zo'n vraag stellen? Staat er niet duidelijk in de Bijbel dat het sterven gewin is? Waarom accepteer je niet gewoon de leer van het Woord van God en laat je het daarbij?” Tegen al deze mensen zou ik willen zeggen dat, hoewel de woorden “het sterven [is] gewin” in de Bijbel staan, dat niet is wat de Bijbel over de dood leert. Sir Robert Anderson spreekt zich hierover onomwonden uit: “Het sterven is gewin is het kwaadaardige credo

¹ Citaten zijn, tenzij anders vermeld, uit de NBG-vertaling van 1951.

van een zelfmoordenaar. De apostel heeft dat nooit gezegd!" Hij erkende dat dit slechts vier woorden waren, die meedogenloos uit een vers waren gehaald om als de volgende vrome platitide voor het christendom te dienen.

De profeet Jeremia beschrijft de grote zonde van Israël en de straf die het volk te wachten stond wegens hun volharding daarin. Deze straf zou zo verschrikkelijk zijn dat het een abnormaal verlangen zou teweegbrengen onder de mensen die er niet door zouden omkomen.

"En de dood zal boven het leven verkozen worden door het ganse overblijfsel, door hen die van dit boos geslacht zullen overblijven..." (Jer.8:3).

Het is algemeen bekend dat onder bepaalde omstandigheden de toestand van de dood te verkiezen is boven het leven, maar een dergelijke voorkeur is abnormaal en wordt veroorzaakt door omstandigheden waarover de mens geen controle heeft. Het normale verlangen van de mens is om te leven, want hij weet dat het leven te verkiezen is boven de dood en hij gelooft niet dat de dood enig voordeel oplevert.

Het is al vele jaren mijn gewoonte en praktijk om God te vragen mij in leven te houden en Hem te danken dat Hij dit doet. Dit is geen loze vraag en de dank die ik Hem betuig is oprecht en eerlijk. Ik ben Hem zeer dankbaar dat Hij mij in leven heeft gehouden en mij in leven houdt, omdat ik niet geloof dat sterven winst is.

De eerste keer dat de dood in de Bijbel is vermeld, gaat het over de straf die God aan de eerste mens heeft opgelegd vanwege zijn zonde (Gen.2:17). De tweede keer laat zien dat Eva de dood opvatte als een straf die zou volgen op het ongehoorzaam zijn aan Gods gebod. De derde keer dat het woord dood voorkomt, komt het uit de mond van de lasteraar die beweerde dat dit nooit zou gebeuren (Gen.3:4). Wanneer de openbaring van God over de dood volledig is, leren we dat door de zonde de dood is gekomen, dat hij de metgezel van de zonde is en dat hij een vijand is die vernietigd zal worden.

De christelijke religie ontkent dit alles categorisch en maakt van de dood de hoop van de gelovigen en stelt deze voor als iets dat op zichzelf aantrekkelijk is en ernstig begeerd moet worden. Deze onjuiste opvatting wordt onderbouwd door conclusies die worden getrokken uit bepaalde teksten die uit hun verband zijn gehaald. De verkeerde veronderstelling die uit deze conclusies wordt getrokken, heeft de duidelijke Bijbelse leer over de dood verdrongen. Alle eer voor het brengen van de gelovige in de heerlijkheid wordt toegeschreven aan de zonde die door de dood is gekomen, en weggenomen van de opstanding die door Christus is gekomen.

Een grove verdraaiing die altijd wordt aangehaald om te bewijzen dat de dood iets heerlijks en zeer begerlijk is, zijn vier woorden uit **Filippenzen 1:21: "het sterven [is] gewin"**. Keer op keer horen we dat de Bijbel leert dat het sterven gewin is. Met uitzondering van een paar potentiële zelfmoordenaars gelooft niemand echt dat het sterven gewin is, maar slechts weinigen zijn dapper genoeg om zelfs maar in twijfel te trekken of de Bijbel dit daadwerkelijk leert. Mensen die de Bijbelse leer over de dood kennen, weten heel goed dat het Woord van God niet leert dat het sterven gewin is. Ze weten dit ondanks de vier woorden uit Filippenzen 1:21 die voortdurend worden gebruikt om dit te weerleggen. Met dezelfde methode, door vier woorden uit een andere tekst te halen, zou men kunnen aantonen dat God heeft gezegd en dat de Bijbel leert: "Drinkt, en wordt dronken." En als er nog meer bewijs nodig is, zouden we vijf woorden uit een andere tekst kunnen amputeren en aantonen dat de Bijbel ons leert om "eet, drink en wees vrolijk." (Deze verdraaiingen van de Schrift zijn ontleend aan Jeremia 25:27 (St.Vert.) en Lucas 12:19.)

Mensen die de Bijbel kennen, weten echter heel goed dat de hele boodschap van de Schrift over dit onderwerp matigheid in alle dingen is. Wij verwerpen elke leer van onmatigheid die gebaseerd is op een paar woorden uit een tekst die uit zijn verband zijn gehaald.

Er kan geen grotere tegenstrijdigheid onder christenen bestaan dan te beweren iets te geloven, terwijl elke handeling in hun leven laat zien dat zij juist het tegenovergestelde geloven en in praktijk brengen. Welke

waarde kan er zijn in iemand die beweert dat hij gelooft dat het sterven gewin is, terwijl elke handeling in zijn leven het uitschreeuwt dat hij de dood als een tragedie beschouwt? Het woord gewin betekent een toename van wat iemand heeft, wat winst, voordeel of baat oplevert. Hoeveel lezers van deze regels geloven dat de dood voor hen iets winstgevend zou zijn, in alle opzichten voordelig, vanuit elk standpunt bezien? Hoeveel geloven echt dat het sterven gewin zou zijn?

Wanneer een moeder haar kind naar school stuurt met specifieke instructies over sporten en voorzichtigheid bij het oversteken, doet ze dat omdat ze niet gelooft dat het voor haar kind gewin zou zijn om te sterven. Ze zou niet zo voorzichtig zijn als ze geloofde dat het sterven gewin is.

Ouders die hun zonen naar het leger sturen, doen dat in de vurige hoop dat ze in leven zullen blijven en weer naar hen terug zullen keren. Ze bidden hiervoor. Ze doen dit omdat ze niet geloven dat het sterven gewin is. Toch hebben velen van hen het gevoel dat de Bijbel dit leert.

Ik zou al deze mensen willen troosten door te zeggen dat de Bijbel zo iets niet leert. De Bijbel leert:

“Want voor al wie tot de levenden behoort, is er hoop, immers een levende hond is beter dan een dode leeuw. De levenden weten tenminste, dat zij sterven moeten, maar de doden weten niets; zij hebben geen loon meer te wachten, zelfs hun nagedachtenis is vergeten” (Pred.9:4-5).

Veel oprechte leraren van het Woord hebben hun volgelingen ten onrechte ertoe gebracht om alle uitspraken over de dood uit het boek Prediker op voorhand te verwerpen.

C.I. Scofield zegt: “Inspiratie legt nauwkeurig vast wat er gebeurt, maar de conclusies en redeneringen zijn uiteindelijk van de mens.”

Dit maakt dat boek tot een geïnspireerd verslag van het feilbare redeneren en denken van de mens. Ik verwerp deze opvatting volledig en aanvaard van ganser harte het getuigenis van dit boek over zijn eigen waarachtigheid en juistheid. Als we het getuigenis van de Bijbel over zijn eigen inspiratie aanvaarden, moeten we ook het getuigenis van Prediker over de waarachtigheid van zijn redeneringen en conclusies aanvaarden. Dat vinden we in Prediker 12:10.

Als iemand door middel van gesproken of geschreven prediking de leer van de Bijbel over het karakter, de aard en de betekenis van de dood uiteenzet, zal hij ontdekken dat de vraag die het meest waarschijnlijk door zijn toehoorders gesteld zal worden, is: “Hoe zit het dan met de woorden van Paulus: ‘het sterven is gewin’?”

Het juiste antwoord op deze vraag is: ‘het sterven is gewin’ zijn slechts vier woorden, losgemaakt uit de uitspraak waarin God ze heeft geplaatst, nadat die uitspraak is losgemaakt van de waarheid waarin God ze heeft geplaatst. Alleen door deze woorden op barbaarse wijze los te maken van de waarheid kunnen ze worden gebruikt om te leren dat de dood iets winstgevend is, en dus een gewenste ervaring is.

Een paar momenten van eerlijke meditatie over deze tekst zouden elke oprechte gelovige doen twifelen aan de waarheid van de populaire interpretatie ervan en hem ertoe brengen ijverig naar de ware betekenis ervan te zoeken. Zoals algemeen wordt begrepen, zijn de twee delen van Filippenzen 1:21 tegenstrijdig. Als voor mij LEVEN Christus is, dan is LEVEN gewin. Als voor mij STERVEN Christus is, dan is STERVEN gewin. Als voor mij LEVEN Christus is, dan wil ik boven alles leven. Iedereen die de Here Jezus Christus liefheeft en zijn heerlijkheid verlangt, zal het met deze gedachte eens zijn.

Het is niet mijn bedoeling om in deze brochure deze vier woorden uit te leggen. Het is mijn bedoeling om deze vier woorden terug te plaatsen in de uitspraak waar ze thuishoren en ook om die uitspraak terug te plaatsen in dat gedeelte van het Woord waar ze uit is gehaald. Dan zal het hele gedeelte worden uitgelegd en zal de betekenis van het deel blijken uit de betekenis van het geheel. Hierdoor ontstaat de gelegenheid

om in te gaan op de woorden “ik verlang heen te gaan en met Christus te zijn, want dit is verreweg het beste”, die ook in dit gedeelte voorkomen.

De uitleg van dit gedeelte zal worden bepaald door twee van de grootste en belangrijkste principes van Bijbeluitleg. Het eerste is het principe van het symbolische gebruik van alle woorden die in de Schrift voorkomen. (Dit concept sluit figuurlijke taal of stijlfiguren niet uit. De Bijbel staat hier vol mee. Een stijlfiguur letterlijk nemen is de gedachte negeren die de stijlfiguur wil overbrengen. Een stijlfiguur is een symbool dat wordt gebruikt om een gedachte uit te drukken). En het tweede is het principe dat de betekenis van elke tekst wordt bepaald door de context. Mijn eerste taak zal zijn om over deze twee grote principes na te denken en ze stevig in het geheugen van mijn lezers te verankeren.

Laten we voortdurend bedenken dat het grootste feit in het universum aangaande God het feit is dat Hij heeft gesproken. Toen Hij tot de mens sprak, gebruikte Hij geen kunst of muziek als medium. Hij had Zich en zijn waarheid via deze middelen kunnen openbaren, maar deed dat niet. Als Hij dat wel had gedaan, zouden we geïnteresseerd moeten zijn in alle kunst en alle muziek en de wetten die daarop van toepassing zijn, alleen maar omdat God deze middelen had gebruikt om zijn gedachten uit te drukken.

Aangezien God het passend heeft gevonden om woorden te gebruiken, zouden we geïnteresseerd moeten zijn in woorden, wat woorden zijn, wat ze doen, wat ermee gedaan kan worden, de wetten die voor hun gebruik gelden, de legitieme afwijkingen van deze wetten die de kracht van een woord of de kracht van een uitdrukking vergroten. Als we het middel dat God heeft gebruikt om zijn gedachten aan ons over te brengen beter leren begrijpen, zal dat ons helpen om zijn gedachten nauwkeuriger te begrijpen en onze vreugde daarin vele malen te vergroten.

Het symbolische gebruik van woorden

Woorden zijn slechts symbolen die we gebruiken om onze gedachten uit te drukken. Elke moeder die haar kind heeft leren praten, begrijpt dit onmiddellijk. Een bal wordt voor het kind gehouden en een bepaald geluid wordt herhaaldelijk gemaakt totdat het kind dat geluid met het voorwerp leert associëren. De moeder wil dat het kind leert dat dat geluid een symbool is dat het voorwerp vertegenwoordigt, zodat het kind dat geluid zal maken wanneer het een bal wil. Op vijf- of zesjarige leeftijd gaat het kind naar school, waar het leert dat drie geschreven letters voor dat symbool staan. Het weet nu dat het aan dat voorwerp moet denken zodra het de drie letters “BAL” ziet. Dit is wat wordt bedoeld met het symbolische gebruik van woorden. Wat een woord symboliseert, is de ware betekenis van dat woord. ‘Bal’ betekent een rond voorwerp, niet iets om op te zitten. ‘Stoel’ betekent iets om op te zitten, niet een rond voorwerp. Als deze symbolen door elkaar zouden worden gehaald, zouden mensen elkaar onmogelijk kunnen begrijpen.

De symbolen die mensen gebruikten om hun gedachten uit te drukken en informatie over te brengen, zijn door God gebruikt om zijn gedachten uit te drukken en informatie aan ons over te brengen.

Onder de mensen van vandaag zien we woorden die op zo’n manier worden gebruikt dat er geen gedachten worden uitgedrukt en geen informatie wordt overgebracht. Ik heb synagogebijeenkomsten gezien waar Hebreeuws werd gebruikt dat niemand behalve de rabbijn begreep. Ik woonde een dienst bij in een katholieke kerk waar Latijn werd gebruikt en niemand begreep het behalve de priester. Het resultaat was dat er geen enkele informatie werd overgebracht aan de aanwezigen en niemand kwam er wijzer of beter geïnformeerd vandaan dan hij was voordat hij binnenkwam. Dit gebruik van woorden staat bekend als het contra-symbolische gebruik – iets wat volkomen vreemd is aan het Woord van God.

Om het symbolische gebruik van woorden beter te begrijpen, is het goed om stil te staan bij hun contra-symbolische gebruik in rituelen. Veel lezers zullen het woord ritueel meteen associëren met een kerk, maar ze moeten niet vergeten dat een loge ook rituelen kent en dat er ook rituelen plaatsvinden op een voetbalveld. De rituele uitspraken die in kerken, loges en stadions te horen zijn, bestaan meestal uit woorden

die op andere momenten een symbolische betekenis hebben, maar wanneer ze in deze rituelen voorkomen, is deze betekenis volledig verdwenen en lijken ze een nieuwe en vreemde betekenis te hebben gekregen.

Neem bijvoorbeeld een voetbalwedstrijd op de middelbare school. Beide partijen willen heel graag dat hun team wint. Naarmate de wedstrijd vordert, komt één partij dicht bij het doel en wordt er wanhopig geprobeerd om te scoren. Vanuit de tribune klinkt een kreet: "Smash 'em, bust 'em, zo doen we dat."

Het woord 'smash' heeft een duidelijke symbolische betekenis. Het drukt het idee uit van iets aan stukken slaan of verpletteren. Het woord 'bust' is een veelgebruikte volkstaal dat het idee van openbreken uitdrukt. Wanneer deze woorden echter bij een voetbalwedstrijd worden gebruikt, drukken ze deze ideeën niet uit, hun symbolische betekenis is verdwenen en ze kunnen alles betekenen wat de gebruikers willen dat ze betekenen, zoals een touchdown maken of een broodnodige vijf yard winst behalen.

Neem ook het voorbeeld van een logebijeenkomst. De voorzitter introduceert de spreker van de avond: "onze zeer eerbiedwaardige meester, opperste, verheven potentaat, broeder John Smith." Dit wordt meestal gevolgd door luid applaus.

Al deze woorden hebben een symbolische betekenis, ze zijn bedoeld om bepaalde gedachten over te brengen, maar in een logezaal hebben ze die betekenis niet en brengen ze die gedachten niet over. Er is niemand in die loge die zoiets over John Smith gelooft. Met deze hoogdravende woorden bedoelen ze dat hij een goede kerel is die ze voor een functie hebben gekozen.

Met bovenstaande uitspraken wil ik geen kritiek leveren op of bezwaar maken tegen het gebruik van woorden op een contra-symbolische manier op plaatsen als logevergaderingen of voetbalvelden. Ik protesteer echter wel tegen de veel voorkomende praktijk om de woorden van God een contra-symbolische betekenis te geven die volkomen vreemd is aan de gedachte die God ermee wil overbrengen.

De spot van de ongelovige dat men de Bijbel elke gewenste betekenis kan geven, is zowel waar als onwaar. Men kan de Bijbel elke gewenste betekenis geven als men de symbolische betekenis van woorden negeert en ze een contra-symbolische betekenis geeft. De Bijbel zal betekenen wat God bedoelde dat hij zou betekenen, hij zal ons zijn ideeën overbrengen en ons zijn gedachten meedelen, als we vasthouden aan de symbolische betekenis van de woorden die Hij gebruikte.

Wanneer woorden op symbolische wijze worden gebruikt, bedoelen we precies wat we zeggen of wat de figuren impliceren. Wanneer woorden in een contra-symbolische zin worden gebruikt, zeggen we het ene en bedoelen we het andere. Sommige theologische systemen beweren dat God precies dit heeft gedaan. Hij heeft *Israël* gezegd, maar heeft de kerk bedoeld; *koninkrijk*, en heeft de kerk bedoeld; *Kanaän*, en heeft de hemel bedoeld; *leven*, en heeft redding bedoeld; *dood*, en heeft leven bedoeld.

Het is goed om een paar voorbeelden te bekijken.

Enkele voorbeelden

In Johannes 14:3 vinden we de nadrukkelijke woorden van de Here Jezus toen Hij zei: "**Ik kom weder.**" Deze woorden hebben een symbolische betekenis. Ze brengen op eenvoudige wijze een duidelijke en onmiskenbare gedachte over. Als ik dezelfde woorden voor mezelf zou gebruiken, zou iedereen precies weten wat ik bedoel. De uitspraak zou niet voor interpretatie vatbaar zijn. Niettemin zijn aan deze woorden van onze Heer minstens vier ritualistische betekenissen gegeven. Ze zijn gebruikt om de verwoesting van Jeruzalem, de komst van de Heilige Geest, de verspreiding van het evangelie en de dood van een christen aan te duiden.

In de begintijd van mijn bediening verkondigde ik een boodschap in een Engelse Lutherse kerk. Een van de voorgangers had deze kerk al meer dan een generatie gediend. Het leek erop dat hij zich had gespecialiseerd in het geven van contra-symbolische betekenissen aan woorden en teksten uit de Schrift. Tijdens de preek moest ik het woord evangelie meerdere keren gebruiken en drie of vier keer verwijzen naar de wederkomst van Christus. Het was mij duidelijk dat mijn boodschap voor hen geen zin had. De verwarring in hun gedachten was duidelijk van hun gezichten af te lezen. Pas toen de dienst voorbij was, ontdekte ik dat het woord 'evangelie' voor hen de tien geboden en de zaligsprekingen betekende en dat de wederkomst van Christus de dood van een christen betekende.

De meeste van mijn lezers zullen goed bekend zijn met de contra-symbolische betekenissen die worden gegeven aan de woorden in de zogenaamde grote opdracht in Mattheüs 28:19-20, zodat deze past in het zendingsritueel. **“Gaat dan henen”** betekent thuisblijven en geld geven aan zendingswerk, **“maakt al de volken tot mijn discipelen”** betekent het evangelie prediken aan individuen, **“doopt hen”** verwijst niet naar het antecedent, de volken, want dit wordt gebruikt om te betekenen: doopt de individuen die belijden te geloven, **“Ik ben met u al de dagen”** betekent dat Hij hier helemaal niet is, maar ver weg in de hemel. Dit alles resulteert in een triest voorbeeld van de verdraaiing van de Schrift door een contra-symbolische betekenis te geven aan woorden die God bedoeld heeft als symbolen om zijn gedachten uit te drukken.

De tijd zal nog komen dat een zendingsvolk, Israël, waarvan iedereen, van de kleinste tot de grootste, de Heer kent, deze opdracht op zich zal nemen en deze zal vervullen in de werkelijke symbolische betekenis van deze woorden. Zij zullen de hele wereld ingaan, zij zullen alle volken onderwijzen, zij zullen die volken dopen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, en de Heer zal met hen zijn tot het einde van dat tijdperk.

In Filippenzen 1:23 vinden we de woorden **“ik verlang heen te gaan en met Christus te zijn”**. Elk van deze woorden heeft een duidelijke symbolische betekenis, zoals alle lezers zullen beamen. De symbolische betekenis van deze woorden wordt er echter zelden of nooit aan toegekend. Er is een tegengestelde symbolische betekenis aan gegeven, waardoor Paulus het ene zegt en het andere bedoelt. Hij zei “heen te gaan en met Christus te zijn”, maar volgens velen bedoelde hij ‘sterven’. Het resultaat van deze woordspelletjes is dat Paulus zou hebben gezegd dat hij verlangde te sterven, wat veel beter is. Als ik in een vreemd land zou zijn en mijn vrienden daar zou vertellen dat ik verlangde te vertrekken om bij mijn vrouw te zijn, zouden zij onmogelijk kunnen denken dat ik doelde op sterven, tenzij mijn vrouw dood was. Toen Paulus deze woorden sprak, was Christus echter niet dood. Welke gedachten hij met deze woorden wilde overbrengen, zal nog worden besproken.

Het principe van de context

Het is absoluut noodzakelijk om een tekst in het Woord van God in het licht van de context te bekijken, zodat het negeren van contexten bij elke interpretatie op zijn best een domme manier van werken is. In het ergste geval kan het een schadelijke manier van werken zijn. Elke zin en elk vers heeft iets dat eraan voorafgaat en iets dat erop volgt. Dit wordt de context genoemd. De context wordt zelfs in het geval van menselijke schrijvers als essentieel beschouwd. Contexten geven soms zo duidelijk aan wat we bedoelen dat we vaak niet eens hoeven te zeggen wat we bedoelen om begrepen te worden.

Bijvoorbeeld: **A.** Mijn auto remt niet zo goed als zou moeten; er moet iets mis zijn met de koppeling. **B.** Je bedoelt de rem, toch? **A.** Ja, zei ik dan niet rem?

Sprekers in het openbaar en schrijvers klagen vaak dat slechts een deel van wat ze hebben gezegd wordt geciteerd, terwijl het hele citaat een heel andere betekenis zou hebben gehad. Elke publieke figuur heeft wel eens te maken gehad met critici die een paar woorden uit hun toespraken halen om daar een volledig misleidend verslag op te baseren.

Woodrow Wilsons “maak de wereld veilig voor democratie” is hier een klassiek voorbeeld van. Als de boodschap waarin deze woorden voorkomen zorgvuldig wordt gelezen, zal blijken dat de heer Wilson er vast van overtuigd was dat een Duitse overwinning rampzalige gevolgen zou hebben voor de Verenigde Staten. Hij was van mening dat deze democratie niet kon bestaan in een wereldorde waarin het Duitse militarisme een van de dominante krachten was. Deze democratie kon in een dergelijke wereldorde niet voortbestaan. “De wereld”, zei hij, “moet veilig worden gemaakt voor democratie.” Het was het trieste lot van Wilson dat deze opvallende uitspraak uit zijn context werd gehaald, vervolgens verkeerd werd geïnterpreteerd en tot slogan van zijn vermeende beleid werd gemaakt. Tegenwoordig wordt zijn nobele leven als een mislukking beschouwd omdat hij er niet in geslaagd is de wereld tot een groep democratische, vredelievende naties te maken. Dat was echter niet zijn doel of beleid. Hij leidde dit land de Eerste Wereldoorlog in om de wereld veilig te maken voor deze democratie. Dat hij niet heeft gefaald, blijkt uit het feit dat deze democratie vijftienvintig jaar later nog steeds bestaat. Vandaag de dag zijn we opnieuw in oorlog omdat we niet het gevoel hebben dat onze democratie veilig is in een wereld die wordt gedomineerd door het Japanse of Duitse leger.

Aangezien het juiste begrip van elke uitspraak in de Bijbel afhankelijk is van een volledige beschouwing van de context, moeten we altijd op onze hoede zijn voor leraren van het Woord voor wie de context niet duidelijk essentieel is, en moeten we oppassen voor elke leer die niet op de context is gebaseerd.

Nu we deze zaken hebben overwogen en vastgesteld, zijn we klaar om na te gaan wat Paulus bedoelde toen hij zei: “het sterven is gewin” en “ik verlang heen te gaan en met Christus te zijn.” Deze betekenis vinden we door ons strikt te houden aan de principes dat Paulus zijn woorden als symbolen gebruikte om zijn gedachten tot uitdrukking te brengen en dat deze woorden moeten betekenen wat de context aangeeft.

De tekst gaat over Paulus

Als de lezer dit onderzoekt, zal hij ontdekken dat de voornaamwoorden ik, mij en mijn eenentwintig keer voorkomen in Filippenzen 1:12 tot 26. De dingen die hier worden gezegd, hebben betrekking op Paulus. Ze werden niet gezegd over Petrus, Jakobus of Timotheüs. Ze geven geen waarheden weer over u of mij. Toen deze brief werd geschreven, zat Paulus gevangen in Rome. Wanneer en waar zijn arrestatie plaatsvond, is onduidelijk. We kunnen er niettemin zeker van zijn dat hij, terwijl hij zijn door God opgedragen taak om het evangelie te verkondigen uitvoerde, in hechtenis werd genomen en in Rome in de gevangenis werd gezet. Men zou denken dat dit het einde zou betekenen van zijn bediening en van de voortgang van het evangelie, maar het tegenovergestelde gebeurde. Hij kon de Filippenzen triomfantelijk mededelen dat wat hem was overkomen, juist bijdroeg aan de voortgang van het evangelie in plaats van het te belemmeren (Fil.1:12). Het was onder de keizerlijke garde en alle anderen algemeen bekend geworden dat Paulus gevangen zat omwille van Jezus Christus, en niet vanwege een misdaad die hij had begaan (zie Fil.1:13).

De meerderheid van de broeders kreeg vertrouwen in de Heer toen ze zagen hoe Paulus geduldig zijn gevangenschap doorstond en welke resultaten dat opleverde. Zijn voorbeeld inspireerde hen tot ijver en ze waren veel moediger om zonder vrees het evangelie te verkondigen dan ze ooit eerder waren geweest (zie Fil.1:14).

Na deze uitspraken bespreekt Paulus kort de motieven van hen die Christus predikten en verklaart vervolgens dat hij reden tot vreugde kan vinden in de bediening van ieder mens, zolang Christus maar gepredikt wordt (zie Fil.1:15-18).

Verder geeft hij uiting aan zijn diepe overtuiging (om terug te komen op zijn eerdere gedachte) dat de wetenschap van de naasten van Caesar dat hij zich aan geen enkel misdrijf schuldig had gemaakt, in combinatie met de gebeden van de Filippenzen, zou leiden tot zijn behoud (bevrijding) en een overvloedige

bijstand van de Geest van Jezus Christus. Dit is in overeenstemming met zijn verwachtingen en voorgevoelens, dat wat er ook op zijn pad komt, hij nooit enige reden zal hebben om zich te schamen, maar dat Christus, zoals altijd, met alle vrijmoedigheid in zijn lichaam zal worden verheerlijkt, hetzij door leven, hetzij door dood (zie Fil.1:19-20).

De laatste uitspraak hier moet nauwlettend worden opgemerkt. Het is zijn laatste gedachte voordat hij de uitspraak doet: "Want het leven is mij Christus en het sterven gewin." Hij spreekt over Christus die in zijn lichaam wordt verheerlijkt. We mogen deze verheven gedachte – *de verheerlijking van Christus* – niet uit het oog verliezen.

Het woord 'verheerlijken' betekent: het belang van iets vergroten; de waarde van iets vergroten; de afmetingen van iets vergroten; iets belangrijker maken; iets versterken; iets prijzen. Het is natuurlijk duidelijk dat Paulus dit niet kon doen met betrekking tot Christus tegenover God, maar hij kon en deed het wel tegenover de mensen. Hiervan is hij volkomen overtuigd. Daarom zegt hij met alle zekerheid: zoals het in het verleden is geweest, zoals het nu is, zo zal het ook in de toekomst zijn, Christus zal door mij worden geprezen, belangrijker worden gemaakt, groot worden gemaakt, versterkt worden en belangrijker worden onder de mensen. Dit zou waar zijn als ze Paulus zouden laten leven én het zou waar zijn als ze hem ter dood zouden brengen. Daarom stelt hij dat Christus in zijn lichaam zal worden verheerlijkt, of dat nu door te leven of door te sterven is. Dit wordt gevolgd door de majestueuze uitspraak:

"Want het leven is mij Christus en het sterven gewin" (Fil.1:21).

Deze uitspraak bestaat uit twee delen. De woorden waaruit deze bestaat zijn eenvoudig en gemakkelijk te begrijpen. Het eerste woord ('want') geeft aan dat het geen onafhankelijke uitspraak is, maar afhankelijk is van wat ervoor gezegd is. Het woord 'want' is een voegwoord en betekent: omdat, aangezien, gezien het feit dat, of vanwege het feit dat. Elk van deze woorden kan in plaats daarvan worden gebruikt, aangezien het een symbool is dat voor al deze gedachten staat.

De woorden '(voor) mij' betekenen dat de genoemde zaken gelden voor Paulus. Deze woorden uitspreken alsof het Bijbelse uitspraken zijn die ons betreffen, is hoogmoed, aanmatiging en hypocrisie. **Het gebruik van de woorden '(voor) mij' beperkt deze tekst tot Paulus alleen.**

De gedachte die in de woorden 'het leven' wordt uitgedrukt, is gemakkelijk te begrijpen, aangezien wij deze dag hebben geleefd. Christus is de titel van de Zoon van God, die door Paulus wordt gebruikt wanneer hij het accent wil leggen op Hem die nu verhoogd is.

Deze woorden kunnen dus gemakkelijk worden gedefinieerd, maar wanneer ze worden samengevoegd, vormen de woorden "Want het leven is mij Christus" geen volledige uitspraak. Om een duidelijke gedachte over te brengen, moeten ze worden uitgebreid, geïnterpreteerd, vergroot of uitgelegd. Afgezien daarvan zijn ze zinloos, hoe vaak ze ook in religieuze kringen als rituele uitspraak worden geciteerd. Rituele uitspraken hoeven niets te betekenen, ze hoeven geen zin te hebben.

Ik heb groepen horen zingen die steeds weer een refrein van vier regels herhaalden, waarvan drie regels bestonden uit de woorden "Want het leven is mij Christus", drie keer herhaald. Ik ben ervan overtuigd dat als hen gevraagd zou worden wat ze precies met deze woorden bedoelen, welke gedachten ze precies willen overbrengen, ze daar geen antwoord op zouden kunnen geven. En als ze zouden proberen te antwoorden, zouden ze gedwongen zijn hun uitspraak uit te breiden, te interpreteren of te verduidelijken. Pas als dat gebeurt, krijgen deze woorden betekenis.

Aangezien uitbreiding, verruiming of interpretatie absoluut noodzakelijk is om deze woorden enige betekenis te geven, is de vraag: wie mag ze uitbreiden? Wie heeft de bevoegdheid om ze te interpreteren of te verruimen? Het antwoord is: niemand. Laat iedereen zijn handen afhouden van deze uitspraak. Laat ze

worden uitgebreid en verruimd door de gedachte van de context erin te leggen. Deze gedachte is de verheerlijking van Christus. Daarom betekenen deze woorden: **“Want voor mij is leven de verheerlijking van Christus.”**

Door de uitspraak op deze manier te begrijpen, doen we niets anders dan de gedachte voortzetten die duidelijk in de context wordt vermeld. Deze uitspraak krijgt daardoor betekenis. We hoeven echter niet het woord verheerlijking toe te voegen, aangezien Paulus zelf het woord heeft toegevoegd dat we nodig hebben. Het enige wat we hoeven te doen is de gedachte van verheerlijking behouden, ongeacht welk woord wordt gebruikt.

In de woorden “Want het leven is mij Christus en het sterven gewin” hebben we een *ellipsis*. Dit betekent dat er woorden zijn weggelaten die duidelijk begrepen worden, maar die nodig zijn om de constructie grammaticaal compleet te maken.

In Mattheüs 14:19 (St.Vert.) lezen we dat de Here Jezus “de broden den discipelen [gaf], en de discipelen aan de scharen.” De laatste uitspraak slaat nergens op. Zoals het er nu staat, lijkt het alsof Jezus de discipelen aan de scharen gaf. De *ellipsis* wordt aangevuld met de voorgaande uitspraak en we lezen: “gaf de broden den discipelen, en de discipelen gaven de broden aan de scharen.” Zou iemand willen zeggen dat we hiermee iets toevoegen aan het Woord van God? Nee, want het enige wat we hebben gedaan is de gedachte voortzetten.

Een van de vreemde dingen aan dit vers is dat we er de stijlfiguur *ellipsis* in aantreffen, terwijl het vers zelf de stijlfiguur *chiasme* is. Dit klinkt misschien erg ingewikkeld voor sommige van mijn lezers, maar ik zal proberen het heel eenvoudig uit te leggen. *Chiasme* is de naam van een stijlfiguur die een kruisstelling van gedachten aangeeft. Het kent vele vormen. Om het te illustreren, zal ik er een construeren in dezelfde vorm als we hier hebben.

Als ik zeg: “Ik ga vanavond niet uit”, dan is het meteen duidelijk dat ik mezelf niet erg strikt heb gebonden. Dit kan betekenen dat ik het huis niet uit ga, of dat ik de stad niet uit ga, of dat ik het land niet uit ga. Nu zal ik, zonder er ook maar een woord aan toe te voegen, een aanvullende uitspraak doen in verband hiermee: “Ik ga vanavond niet uit, ik blijf thuis”. Deze aanvullende uitspraak verplicht mij om niet het huis uit te gaan, ook al heb ik dat niet gezegd. De gedachte werkt terug. Weinigen zouden in deze eenvoudige uitspraken een *chiasme* herkennen. Er is een uitwisseling of kruisstelling van ideeën of gedachten tussen de twee zinnen die deze uitspraak vormen. Elk draagt bij aan de gedachte van de ander, zodat wat ik eigenlijk heb gezegd dit is:

Ik ga vanavond niet uit (het huis),
ik blijf thuis (vanavond).

Dit is wat we hebben in Filippenzen 1:21. Het woord ‘gewin’ geeft dezelfde gedachte weer als het woord ‘verheerlijken’. De uitspraak zou dus als volgt luiden:

“Want voor mij is leven Christus’ (gewin),
en (voor mij) te sterven is (Christus’) gewin.”

Dit is volledig in overeenstemming met het onderwerp en de zin van dit gedeelte laat dit zien. Merk op hoe nauwkeurig dit past in de gedachtegang.

“Het is in overeenstemming met mijn vurige verwachting en hoop dat ik nooit reden zal hebben om mij te schamen, maar dat met alle vrijmoedigheid, zoals altijd het geval is geweest, ook nu Christus in mijn lichaam verheerlijkt zal worden, hetzij door te leven, hetzij door te sterven. Voor mij is te leven Christus’ gewin en te sterven Christus’ gewin. Maar als ik in het vlees blijf leven, zal de verheerlijking van Christus het resultaat zijn van mijn eigen inspanningen.”

De keuze uit twee

Op dit punt komt er een nieuwe gedachte in Paulus' boodschap aan de Filippenzen. Hij zegt: “... **wat ik zal kiezen, maak ik niet bekend.**” (Het woord dat met “weet ik” is vertaald,² is *GNŌRIZŌ*. Het wordt elf keer door Paulus gebruikt in Efeziërs, Filippenzen en Colossenzen. Efeziërs 1:9; 3:3,5,10; 6:19;21; Filippenzen 1:22; 4:6, Colossenzen 1:27; 4:7,9. Er is maar één betekenis voor *GNŌRIZŌ* en dat is ‘bekendmaken’.)

Het woord ‘kiezen’ is een veelgebruikt woord dat dagelijks in gewone gesprekken wordt gebruikt en geen definitie behoeft. Maar laten we ter benadrukking onthouden dat het betekent: *een keuze maken*. Als we teruggaan om te ontdekken waar Paulus precies over spreekt, stuiten we op een onoverkomelijke moeilijkheid. Toen deze woorden werden gesproken, zat Paulus in de gevangenis en stond hij op het punt terecht te staan voor zijn leven. Als ze hem in leven laten, is dat gewin voor Christus, als ze hem ter dood brengen, is dat gewin voor Christus. Hij heeft echter geen keuze in deze zaken. Natuurlijk is het waar dat hij ervoor zou kunnen kiezen om te sterven en die keuze vervolgens effectief te maken door zelfmoord te plegen, maar hij heeft het niet over een keuze tussen leven en dood. Wat Paulus hier bedoelt, kan niet worden gevonden door terug te gaan, maar moet worden ontdekt door vooruit te gaan.

Als we verder lezen, zullen we direct ontdekken waar hij het over heeft, want hij zegt: “**Want ik ben in een tweestrijd tussen twee.**” (Ik ben goed bekend met, en heb grondig nagedacht over, de interpretatie van dit vers dat suggereert dat Paulus “gedrongen” werd tussen de twee mogelijkheden, die van leven en sterven, door een derde – de wederkomst van Christus. De twaalf keer dat het woord *SUNECHŌ* voorkomt, laat evenwel zien dat het niet ‘gedrongen worden’ betekent, maar eerder ‘vastgehouden worden’. ‘Want ik word in bedwang gehouden door de twee.’ Dit is een goede vertaling.)

Hierna zet hij de twee uiteen:

1. Het verlangen hebben om te vertrekken en bij Christus te zijn – wat voor Paulus veel beter was.
2. In het vlees blijven, wat noodzakelijker en dus beter was voor degenen die hij diende.

De keuze was tussen heengaan en blijven, bij Christus zijn of bij de mensen van Christus zijn, wat beter was voor hem en wat beter was voor hen. Deze keuze was niet tussen leven en dood, want “heen te gaan en met Christus te zijn” is niet de dood.³ Ik heb zelden of nooit gezegd dat “heen te gaan en met Christus te zijn” niet de dood is, zonder dat sommige toehoorders onmiddellijk daarop vroegen: ‘Als het niet de dood is, wat is het dan? Het kan niets anders zijn dan de dood.’

Mijn antwoord hierop is dat er in de Bijbel weliswaar geen verslag staat van iemand die ooit is heengegaan om bij Christus te zijn, maar dat er wel drie verslagen zijn van mannen die zijn heengegaan om bij God te zijn, en dat geen van deze gevallen iets te maken had met de dood.

Er is het geval van Henoeh. Hij ging heen om bij God te zijn, en hij stierf niet. Er staat geschreven dat hij werd opgenomen, zodat hij de dood niet zou zien.

Dan is er het geval van Elia. Hij ging heen van deze aarde om bij God te zijn. Dit was geen dood, want hij stierf niet.

Het derde geval is dat van de Heer zelf. Hij stierf, stond op uit de dood en werd veertig dagen lang levend op aarde gezien. Daarna ging Hij heen om bij God te zijn. Dit was door hemelvaart, niet door de dood.

Deze drie gevallen zijn voldoende om te bewijzen dat, aangezien heengaan om bij God te zijn geen dood is, heengaan om bij Christus te zijn ook geen dood is. Het is niet juist om de symbolische betekenis van de

² In NBG-vertaling 1951, Statenvertaling, Herziene Statenvertaling, etc. (vert.)

³ De NBV geeft hier geen vertaling, maar een onjuiste parafrase: “... enerzijds verlang ik ernaar **te sterven** en bij Christus te zijn, want dat is het allerbeste.” (vert.)

woorden “heengaan en bij Christus zijn” te negeren en ze vervolgens een contra-symbolische betekenis te geven om een eufemistische term te creëren die gebruikt kan worden in het begrafenisceremonies.

Om dit gedeelte van het Woord goed te begrijpen, moeten we altijd voor ogen hebben dat dit betrekking heeft op Paulus, en alleen op Paulus. Hij was de enige die ooit kon kiezen tussen heengaan om bij Christus te zijn en op aarde blijven. Voor de meeste van mijn lezers zal het in eerste instantie moeilijk zijn om te beseffen dat dit merkwaardige feit op Paulus van toepassing zou kunnen zijn. Hoe kon dit op hem van toepassing zijn, en waarom zou het op hem van toepassing zijn dat hij op elk moment kon kiezen om heen te gaan, net zoals Henoeh ging? Dit is de vraag die de meeste lezers zullen stellen en die ik zal proberen te beantwoorden. Deze vraag kan alleen worden beantwoord door bepaalde grote Bijbelse waarheden over Paulus’ persoon vast te stellen. Deze waarheden moeten stevig in ons geheugen worden gegrift.

Paulus

We moeten ons goed realiseren dat Paulus ons als persoon vrijwel onbekend is. We weten minder over hem dan over welke andere belangrijke figuur in de Bijbel dan ook. Zijn boodschap wordt gedetailleerd weergegeven, maar over hemzelf wordt heel weinig verteld. Het Nieuwe Testament bevat geen levensbeschrijving, geen verslag van zijn geboorte en evenmin van zijn dood. Alle verslagen die we over hem hebben, zijn strikt beperkt tot die aspecten die de waarheid illustreren, de tendens ervan laten zien of de boodschap die wordt verkondigd, versterken. Als het op geen enkele manier verband houdt met zijn boodschap of bediening, wordt het niet vermeld. Als we een uitspraak in de Handelingen of de brieven over Paulus nemen, zien we dat deze op de een of andere manier verband houdt met de waarheid die hij verkondigt of de bediening die hij uitoefent.

Een ander belangrijk feit dat moet worden onderkend, is dat bepaalde grote ervaringen in het leven van Paulus en bepaalde grote waarheden die op hem van toepassing waren, ons in een paar korte woorden worden geopenbaard. Deze paar woorden zijn alles wat we hebben en er is nergens aanvullende informatie om toe te voegen aan deze beknopte verklaringen. Omdat deze dingen niet in veel woorden worden uiteengezet en omdat ze bijna verborgen zijn, zijn ze bij de meeste lezers van het Woord niet bekend of worden ze niet herkend. Toch zijn ze onmiskenbaar aanwezig. Ze moeten worden aanvaard of geloofd op basis van deze beknopte uitspraken. Er is geen bevestigend getuigenis. Laten we een paar voorbeelden bekijken – allereerst met betrekking tot zijn ervaringen.

1. **“Indien ik te Efeze, naar de mens, met wilde dieren gevochten heb”** (I Cor.15:32). Algemeen wordt niet aangenomen dat Paulus ooit in Efeze met wilde dieren heeft gevochten. De uitspraak wordt meestal als hypothetisch beschouwd. Hier staat echter een positieve uitspraak waarin zelfs de stad wordt genoemd waar de gebeurtenis plaatsvond. Als we elk detail van Paulus’ bediening in Efeze lezen, vinden we hier geen enkele aanwijzing voor, noch is er enige andere verwijzing naar te vinden in de Bijbel. Velen zijn geneigd te denken dat als er zich een ongewone gebeurtenis als deze had voorgedaan, er vollediger en duidelijker verslagen van zouden zijn. De zorgvuldige student zal snel ontdekken dat dit de manier is waarop de meeste van Paulus’ grote ervaringen in de Schrift worden behandeld. Niettemin aarzel ik niet om, uitsluitend op basis van deze ene uitspraak, te geloven dat dit verslag waar is en dat de ervaring daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

2. **“Van de Joden heb ik vijfmaal de veertig-min-één-slagen ontvangen”** (II Cor.11:24). Dit is de enige verwijzing naar deze vijf angstaanjagende ervaringen. Er is geen ander verslag hiervan in de Bijbel. De geschiedenis die in Handelingen wordt beschreven, geeft geen enkele aanwijzing waar deze geselingen hebben plaatsgevonden. Hij werd door de Romeinen geslagen in Filippi, maar hier staat dat dit “van de Joden” gebeurde. Dat deze geselingen daadwerkelijk hebben plaatsgevonden, moet worden aanvaard en geloofd op basis van deze ene uitspraak.

3. **“Driemaal ben ik met de roede geseseld”** (II Cor.11:25). Een van deze geselingen wordt vermeld in Handelingen 16. Er is geen andere vermelding van de andere twee. Dat hij deze twee keer met de roede werd geslagen, naast de keer die daar wordt vermeld, moet worden aanvaard en geloofd op basis van deze korte vermelding.

4. **“Driemaal heb ik schipbreuk geleden”** (II Cor.11:25). Geen van deze schipbreuken komt voor in het verslag van Paulus’ ervaringen in Handelingen. De schipbreuk die daar wordt vermeld (Handelingen 27) vond plaats lang nadat deze woorden waren geschreven. Het geloof zal niet aarzelen om te geloven dat deze drie schipbreuken hebben plaatsgevonden, ook al is het enige bewijs vijf woorden in het Woord van God. We zouden graag meer willen weten, maar omdat we dat niet doen, geloven we wat er wordt geopenbaard.

5. **“Weggevoerd tot in de derde hemel”** (II Cor.12:2). Er is nergens anders in het Nieuwe Testament een verslag hiervan te vinden. Zoiets is nooit met iemand anders gebeurd. Dat het daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, moet worden geloofd op basis van deze ene tekst. Echt geloof aarzelt niet om dit te aanvaarden.

Deze vijf uitspraken zijn voldoende om aan te tonen dat bepaalde grote ervaringen in het leven van Paulus, sommige tragisch van aard en andere heerlijk, volledig moeten worden aanvaard en geloofd op basis van enkele woorden. Bovendien zijn er bepaalde grote waarheden die golden voor Paulus en alleen voor Paulus, die in zeer weinig woorden worden onthuld en die volledig moeten worden geloofd en aangenomen op basis van deze beknopte verklaringen. We zullen vijf daarvan bekijken. De student kan er nog veel meer aan toevoegen.

1. **“Een ontijdig geborene”** (I Cor.15:8). Wat dit precies betekent, is niet het onderwerp van deze studie. Het wordt aangehaald als een grote waarheid, die alleen op Paulus van toepassing is, uiteengezet in zeer weinig woorden.

2. **“Om zondaren te behouden, onder welke ik een eerste plaats inneem”** (I Tim.1:15). Hij was de voorname, de allereerste van de zondaars. Als dit waar is voor Paulus, dan kan het voor niemand anders waar zijn. Als hij de eerste plaats innam, komen alle anderen na hem.

3. **“Een voorbeeld voor hen, die later op Hem zouden vertrouwen”** (I Tim.1:16). Dit is waar – hij was het toonbeeld van een gelovige. Het is weer een persoonlijke waarheid, die alleen voor Paulus geldt.

4. **“Daarom is mij... een doorn in het vlees gegeven, een engel des satans”** (II Cor.12:7). Dit werd hem gegeven omdat het gevaar bestond dat Paulus zich zou verheffen door de overvloedige openbaringen die hem werden gegeven. Alle lezers van het Woord zouden willen dat hij deze uitspraak, die een grote waarheid onthult, die alleen op hem persoonlijk van toepassing is, had uitgebreid. Niettemin geloven wij dat dit op hem van toepassing was, al is het alleen op basis van deze korte verwijzing.

5. **“Ik draag de littekenen van Jezus in mijn lichaam”** (Gal.6:17). Deze eenvoudige opmerking heeft tot veel speculatie geleid. Wat deze tekenen waren, weten wij niet. Maar wij weten wel dat Paulus ze, wat ze ook waren, in zijn lichaam droeg. Deze ene uitspraak maakt dat duidelijk.

De macht om te kiezen

Met bovenstaande uitspraken in ons achterhoofd zijn we nu klaar om een andere grote waarheid te overwegen die gold voor Paulus en alleen voor hem. Deze waarheid is gebaseerd op slechts één uitspraak. Er is geen aanvullend getuigenis. Het stond de apostel Paulus vrij om op elk moment te kiezen om deze aarde te verlaten en heen te gaan (het Griekse woord voor ‘heengaan’ is *ANALUŌ*). Het komt twee keer voor in het Nieuwe Testament, in Fil.1:23 en Lucas 12:36. Het zelfstandig naamwoord, *ANALYSIS*, komt voor in II Tim.4:6. In Lucas 12:36 wordt het woord vertaald met ‘wederkeren’. Ons woord wederkeren is zo nauw verbonden met het woord vertrekken dat het niet kan worden gebruikt zonder een vertrek te impliceren. Als we naar

een plaats wederkeren, moeten we vertrekken van waar we zijn. Als we iets terugbrengen naar zijn elementen (oplossen), zorgen we ervoor dat het vertrekt van wat het is. Het woord *ANALUŌ* kan zowel vertrekken als terugkeren betekenen, afhankelijk van de context waarin het voorkomt. Ons Nederlandse woord *analyse* komt hier vandaan. Bij analyse splitsen we iets op in zijn samenstellende delen. Daarom bevat ons woord analyseren zowel de gedachten van vertrekken als terugkeren. In Filippenzen 1:23 kon Paulus niet over de terugkeer van Christus hebben gesproken toen hij het woord vertrekken gebruikte. Als Christus was teruggekeerd en Paulus plotseling was opgenomen, zouden de heiligen in Filippi ook zijn opgenomen, en daarom zou Paulus geen dilemma hebben gehad aangaande het gescheiden zijn van hen. (In Lucas 12:36 had *ANALUŌ* vertaald moeten worden met 'afscheiden' in plaats van 'wederkeren'. Als je dat doet, verandert de betekenis van het vers helemaal niet. De vorst vertrok van de bruiloft en ging naar zijn huis. Zeggen dat hij wederkeerde van de bruiloft en naar zijn huis ging, is een overbodige herhaling). Hij sprak over het niet bekendmaken van wat hij zou kiezen, dus hij moet de keuzevrijheid hebben gehad. **Hij kon ervoor kiezen om te heen te gaan en bij Christus te zijn, of hij kon ervoor kiezen om in het vlees te blijven en zijn bediening van het verheerlijken van Christus voort te zetten. Nogmaals, ik benadruk dat dit niet de dood betekent.**

Henoeh ging naar God, maar hij had geen keuze in deze zaak. Elia vertrok om bij God te zijn, maar het recht om het tijdstip te kiezen werd hem niet gegeven. Aan Paulus werd gegeven om te kiezen of hij zou vertrekken of blijven – niet om te leven of te sterven, maar om te worden opgenomen of op aarde te blijven. Sommigen zullen dit misschien haastig verwerpen door te zeggen: "Als hij dit kon doen, waarom heeft hij het dan niet gedaan? Hij erkende dat het veel beter was. Waarom bleef hij dan op aarde?" Het antwoord hierop is dat het weliswaar veel beter voor hém was om te vertrekken en bij Christus te zijn, maar dat het voor het volk van God noodzakelijker was dat hij bleef. Paulus is een man die nooit aan zichzelf dacht. De verheerlijking van Christus en de noden van Gods volk stonden altijd voorop in zijn gedachten.

Het is een algemeen aanvaard principe van interpretatie dat geen enkele leerstelling ooit op één enkele tekst uit de Schrift mag worden gebaseerd. Ik aanvaard dit principe en negeer het niet in mijn behandeling van deze tekst. Ik probeer niet op basis van deze ene uitspraak een leerstelling te baseren. Ik probeer alleen maar in de geest van mijn lezers een grote waarheid met betrekking tot Paulus vast te leggen. Deze waarheid is slechts op één plaats te vinden en wordt in zeer weinig woorden uitgedrukt, maar is niettemin waar. Hij sprak over een keuze maken, dus het moet binnen zijn macht hebben gelegen om te kiezen. Hij stelt twee alternatieven voor. Hij kon ervoor kiezen om heen te gaan en bij Christus te zijn. Dit was veel beter en werd oprecht gewenst. Of hij kon ervoor kiezen om in het vlees te blijven. Dit was noodzakelijker voor Gods volk. Met deze overtuiging wist hij dat hij bij de mensen zou blijven aan wie hij diende.

Op basis van enkele woorden zullen mijn lezers zonder meer en van harte aanvaarden dat Paulus in Efeze met wilde dieren heeft gevochten, dat hij vijf keer door de Joden is geslagen, dat hij drie keer schipbreuk heeft geleden en dat hij tot de derde hemel is opgenomen. Bovendien zullen zij op basis van beknopte uitspraken zonder aarzelen de waarheid aanvaarden dat Paulus ontijdig geboren was, dat hij de grootste zondaar was, dat hij het toonbeeld van een gelovige was, dat hij een doorn in zijn vlees had en dat hij de tekenen van de Here Jezus in zijn lichaam droeg. Waarom kan dan niet net zo gemakkelijk op basis van de paar woorden in Filippenzen 1:22-23 worden geaccepteerd dat Paulus ervoor kon kiezen om heen te gaan en bij Christus te zijn? De moeilijkheid lijkt uitsluitend te liggen in het traditionele en contra-symbolische gebruik van deze woorden om de dood van Gods volk te beschrijven. Dit heeft de geest van Gods volk vertroebeld en een mist rond de woorden veroorzaakt die hun eenvoudige, duidelijke en ware betekenis volledig verhuult.

Waarom zou dit waar zijn?

De meeste lezers van deze regels zullen zich natuurlijk afvragen waarom de macht om te kiezen juist aan Paulus werd gegeven en niet aan iemand anders, om als hij dat wenste, heen te gaan en bij Christus te zijn,

om, als hij dat wilde, dezelfde ervaring te genieten als Henoeh en Elia. Het antwoord hierop is niet moeilijk te vinden.

Toen God Ananias stuurde om Paulus' gezichtsvermogen te herstellen, zei Hij dat Hij Paulus zou laten zien "hoeveel hij lijden moet ter wille van mijn naam" (Hand.9:16). Hieruit leren we dat God Paulus, voordat hij zijn bediening begon, een voorproefje gaf van zijn leven wat zijn lijden betreft. Hij wist van tevoren alles wat hij zou moeten doorstaan, zodat geen enkel lijden hem onverwachts of als een verrassing zou overvallen. Hij wist dat elk jaar een jaar van intens lijden zou zijn, zonder hoop op enige verandering. Paulus begon zijn bediening zonder enige hoop ooit iets ander van mensen te ontvangen, dan lijden en vervolging. Hij kon niet succesvol zijn voor mensen, maar hij kon wel trouw zijn aan God. Dat nam hij zich voor.

Dit lijden wordt niet in detail beschreven en het lijkt erop dat er van het meeste geen verslag is gedaan. Sommige details worden vermeld in Handelingen, maar het verslag daar is zeker niet volledig. Hier was een man die zeker niet sterk van lichaam was, vaak leed aan een of andere lichamelijke kwaal, maar toch zulk verschrikkelijk lijden doorstond dat in de geschiedenis zijn weerga niet kent. De beschrijving van enkele van deze beproevingen in II Corinthiërs 11 moet zorgvuldig worden gelezen en elke uitspraak moet worden overwogen, zodat we enigszins kunnen begrijpen hoeveel hij heeft geleden. Denk eens na over het volgende:

"... in moeiten veel vaker, in gevangenschap veel vaker, in slagen maar al te zeer, in doodsgerevaren menigmaal. Van de Joden heb ik vijfmaal de veertig-min-één-slagen ontvangen, driemaal ben ik met de roede gezeseld, eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een etmaal heb ik doorgebracht in volle zee; telkens op reis, in gevaar door rivieren, in gevaar door rovers, in gevaar door volksenoten, in gevaar door heidenen, in gevaar in de stad, in gevaar in de woestijn, in gevaar op zee, in gevaar onder valse broeders; in moeite en inspanning, tal van nachten zonder slaap, in honger en dorst, tal van dagen zonder eten, in koude en naaktheid."

Geen enkele andere man van God uit de tijd van Paulus zou een lijst van lijden als deze kunnen opstellen. Niemand heeft sinds de tijd van Paulus ooit zo geleden. Als de algemeen aanvaarde chronologie juist is, heeft Paulus al deze dingen in twintig jaar tijd geleden: vanaf het moment van zijn bekering tot het moment waarop dit werd geschreven. Geen enkele Israëliet in de tijd van Jacobs benauwdheid zal in die drieënhalve jaar zoveel lijden als Paulus in eenzelfde periode van zijn leven. Deze uitspraak wordt gedaan in het volle besef dat de grote verdrukking zo intens zal zijn dat geen mens zal worden behouden, tenzij die dagen worden verkort.

Paulus, de modelgelovige, werd door God gekozen om het grote voorbeeld te zijn van hoeveel een mens vrijwillig en met vreugde kan lijden omwille van zijn naam. Wat betreft trouw, dienstbaarheid en lijden is Paulus' staat van dienst ongeëvenaard en onbereikbaar. Nadat God hem had laten zien welke grote dingen hij moest lijden, nam Hij hem mee naar de derde hemel, dat is het paradijs, en gaf hem een blik op het uiteindelijke doel van het universum. Dit visioen was alleen voor hem bestemd, want het was hem niet toegestaan om te vertellen wat hij had gezien en gehoord. Aangezien niemand anders ooit was geroepen, of ooit zou worden geroepen om te lijden zoals hij had geleden, had niemand anders behoefte om de dingen te zien of te horen die hij had gezien en gehoord. Hij kon spreken vanuit ervaring en feitelijke kennis toen hij zei: **"Want ik ben er zeker van, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, die over ons geopenbaard zal worden"** (Rom.8:18).

Om ervoor te zorgen dat Paulus zijn lijden vrijwillig zou ondergaan, in plaats van dat het hem zonder uitweg werd opgelegd, maakte God het hem mogelijk om op elk moment van zijn carrière te kiezen om heen te gaan en bij Christus te zijn. Dit moet ongetwijfeld een voortdurende wens en verleiding voor hem zijn geweest. Toen hij op het dek stond van een schip dat op het punt stond door de golven in stukken te worden geslagen, hoe verleidelijk moet de mogelijkheid zijn geweest om heen te gaan om bij Christus te zijn, in plaats van in zee te worden gestort. Terwijl de slagen op zijn bloedende rug neerkwamen, wat een

verleiding moet het voor hem zijn geweest om tot God te roepen, Hem te zeggen dat hij alles had verdragen wat hij kon verdragen, en heen te gaan om bij Christus te zijn. Als hij dat had gedaan, zou hij van de aarde zijn verdwenen voordat er nog een slag op hem zou neerkomen. Maar hij deed het niet.

De vraag rijst meteen: “Waarom deed hij dit niet? Als hij deze macht had, waarom maakte hij er dan geen gebruik van?”

Het antwoord ligt voor de hand. Dit zou hem hebben weggenomen van zijn werk om Christus te verheerlijken door zijn inspanningen en het dienen van het woord van God aan zijn volk. Niemand van Gods volk was ooit zwak zonder dat Paulus deze zwakheid in zichzelf voelde, niemand was ooit beledigd zonder dat hij dat voelde (II Cor.11:29). Als hij was heengegaan om bij Christus te zijn, zouden zijn inspanningen voor hen ten einde zijn gekomen. Het was veel beter voor Paulus om heengegaan te zijn en bij Christus te zijn, maar het was noodzakelijker voor Gods volk dat hij in het vlees bleef. Omdat dit waar was, bleef hij in het vlees. Hier was werkelijk een man wiens enige zorg de verheerlijking van Christus en de zegen van zijn volk was. Een dergelijke onbaatzuchtige toewijding aan de Heer en zijn volk zal altijd schitteren als het grootste voorbeeld in de heilige geschiedenis. Alle eer aan deze trouwe dienaar, aan wie zoveel eer toekomt.

Toen Paulus II Timotheüs schreef, vertelde hij zijn geliefde zoon in het geloof dat hij op het punt stond te worden geofferd en dat het juiste moment van zijn heengaan nabij was. In Filippenzen 1:23 wordt het woord ‘heen te gaan’ in verband gebracht met de woorden ‘bij Christus te zijn’. In II Timotheüs 4:6 wordt het in verband gebracht met ‘geofferd worden’ en met het volbrengen van zijn loopbaan. In de latere verwijzing lijkt het duidelijk dat het betrekking heeft op zijn heengaan uit dit aardse leven, dat wil zeggen naar zijn dood. Zijn loopbaan was volbracht, de goede strijd was gestreden, het geloof was behouden. Als de grootste van alle heiligen van God wacht hij op zijn beloning. Er was niets dat hij meer liefhad dan de openbaring van Christus. Hij gaf minder om zichzelf dan om het volk van Christus. Hij weigerde in het leven van hen gescheiden te worden. Hij zal bij hen zijn in de opstanding en de zegening.